

II CONGRÉS DE PENSAMENT

"El dia 18-X-1917 morí l'esquerra"

Això és l'endemà de la Revolució Russa; i la frase és d'Aleksandr Iàkovlev, un dels ideòlegs europeus que han reflexionat al voltant del nou debat sobre l'esquerra i la dreta, sobre l'esquerra i la nació, sobre la fi del mil·lenni i la polèmica política més actual.

JOSEP FRESQUET

La força de la raó, altrament del pensament, és la força de les paraules? Vet ací un recorregut per la fraseologia que els divuit conferencians del II Congrés sobre el Pensament a la Fi del Mil·lenni han junyit a propòsit d'unes fronteres ideològiques quasi tan somogudes, d'ençà la darrera dècada, com ho han estat les línies del mapa polític europeu:

"El que succeeix és que la classe treballadora està reduïda i escindida" (Steven Lukes). "L'esquerra de la dreta és la branca catòlica, socialment més centrada" (Javier Tusell). "Sembla que la verticalitat del nacionalisme i l'horitzontalitat de l'esquerra no han estat ben assimilades amb una via nova" (Eva Serra). "Avui l'esquerra va a remolc del que fa la dreta" (Miquel Caminal). "L'Ulivo naix entorn d'un professor d'economia, catòlic i bastant corpulent, que és Romano Prodi" (J. F. Mira). "En política, no tots els partits que s'apleguen sumen" (Ramon Lapiedra). "L'Ulivo va crear unes expectatives, d'acord, però cal observar que fa una política socioeconòmica ben conservadora. A més, el repte aquí és aconseguir un punt de confluència des del nacionalisme" (Sebastià Serra). "El futur és una Europa sense controls democràtics" (Ignacio Sotelo). "Dubto que el títol del debat, que si l'esquerra, que si la dreta, la nació, no siga anacrònic per a uns Premis Octubre de 1996"

(Àngel Castañeira). "Les definicions teòriques són només retòrica" (Mercè Rius). "Si l'esquerra és morta jo en sóc una aparició" (Beiras). "Teltsin ha esdevingut Stalin i Lenin tot plegat" (Andrei Gratrexev). "La idea nacional és acceptable només com a idea cultural. Cal que les Nacions Unides mantinguin les fronteres d'acord amb el seu traçat tradicional" (Semago). "Mai no hi ha hagut comunisme" (Aleksandr Iàkovlev). "L'OTAN és la possibilitat de traure Rússia del seu aïllament i rescatar-la de les forces antidemocràtiques" (Adam Michnik). "Aquest debat és abso-

lutament desconegut als Estats Units" (Steven Lukes). "Els separatismes molt sovint no saben ser més que una còpia dels nacionalismes estatals ortodoxos" (Javier Sádaba). "Si la dreta espanyola és l'Abc deu ser que jo no pertany a la dreta" (Javier Tusell). "Wilson i Lenin coincideixen a defensar el dret a l'autodeterminació perquè són imperialistes" (Miquel Caminal). "Qualsevol règim pot fer servir qualsevol idea per esdevenir totalitari; companys, que no us enreden, no demonitzeu les idees, sinó els règims" (Semago). V. J.

Aleksandr Iàkovlev. Per tal de fer una aproximació a aquest polític rus, el periodista de TV3 i d'EL TEMPS Llibert Ferri digué: "Gorbátxov no sabia què feia, però Iàkovlev, sí."